

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 07 grudnia 2023 r.

WNP-R.4131.22.2023

Rada Miasta Pionki

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXXVI/409/2023 Rady Miasta Pionki z dnia 3 listopada 2023 r. w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Radomiu na kadencję w latach 2024-2027.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 3 listopada 2023 r. Rada Miasta Pionki podjęła uchwałę w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Radomiu na kadencję w latach 2024-2027, którą to uchwałę doręczono organowi nadzoru w dniu 15 listopada 2023 r., przy piśmie przewodnim znak: SO.0711.45.2023.

Uchwała została podjęta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz.40) oraz art. 160 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 217).

W wyniku analizy prawnej, organ nadzoru w dniu 4 grudnia 2023 r. skierował do Rady Miasta Pionki zawiadomienie o wszczęciu postępowania nadzorczego. W jego toku stwierdzono co następuje.

W § 1 uchwały zapisano, że po dokonaniu głosowania w trybie tajnym nad wyborem ławników stwierdza się wybór ławników do Sądu Okręgowego na kadencję w latach 2024-

2027 – w osobie p. .... W § 2 uchwalono, że uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Analiza cytowanych regulacji nakazuje przyjąć, że uchwała Nr LXXVI/409/2023 Rady Miasta Pionki została podjęta z przekroczeniem ustawowego terminu, naruszając materialnoprawny termin do podjęcia aktu.

Przywołany przez Radę Miasta Pionki art. 160 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych stanowi, że ławników do sądów okręgowych oraz do sądów rejonowych wybierają rady gmin, których obszar jest objęty właściwością tych sądów – w głosowaniu tajnym.

Rada Miasta wybrała ławnika do Sądu Okręgowego w Radomiu, ale naruszyła zapis art. 163 § 1 w/w ustawy, który stanowi, iż wybory ławników odbywają się „najpóźniej w październiku roku kalendarzowego, w którym upływa kadencja dotychczasowych ławników”. Taką argumentację jako uzasadnienie wniosku o stwierdzenie nieważności badanej uchwały zawiera również wystąpienie, kierowane do organu nadzoru przez Prezesa Sądu Okręgowego w Radomiu.

Procedura wyborów ławników przeprowadzana jest raz na 4 lata. Obecna kadencja kończy się 31 grudnia 2023 r. Powoduje to konieczność przeprowadzenia naboru kandydatów na ławników na nową kadencję 2024-2027. Procedura ta powinna zacząć się najpóźniej na przełomie maja i czerwca 2023 r. Jest ona związana z kalendarzem wyborczym, który przedstawia się następująco, zgodnie z zapisami art. 161 – 164 wskazanej wyżej ustawy:

1. do dnia 31 maja 2023 r. prezes sądu okręgowego podaje do wiadomości poszczególnym radom gmin liczbę wybieranych przez nie ławników;
2. do dnia 30 czerwca 2023 r. uprawnione podmioty mogą zgłaszać radom gmin kandydatów na ławników, najpóźniej w październiku 2023 r. odbywają się wybory ławników;
3. do dnia 31 października 2023 r. rady gminy przesyłają prezesom właściwych sądów listę wybranych ławników wraz z dokumentami, o których mowa w art. 162 § 2-4 Ustawy ;
4. do dnia 31 grudnia 2023 r. prezes właściwego sądu wręcza ławnikom zawiadomienie o wyborze, odbiera od nich ślubowanie, wpisuje na listę ławników, którzy mogą być wyznaczani do orzekania oraz wydaje legitymację.

Ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych stanowi, że wybory ławników odbywają się najpóźniej w październiku roku kalendarzowego, w którym upływa kadencja dotychczasowych ławników. Jest to termin prawa materialnego, termin prekluzyjny, co oznacza, że jest to termin nieprzywracalny, a po jego upływie podjęta czynność nie wywołuje żadnych skutków prawnych.

Rada Miasta Pionki nie była upoważniona zatem do wydania przedmiotowej uchwały po upływie ustawowego terminu. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej powinny działać na podstawie i w granicach prawa. Zatem, organ uchwałodawczy nie może podjąć aktu normatywnego bez upoważnienia ustawowego. Każdorazowo, przekroczenie kompetencji do podjęcia uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące jej nieważnością. Potwierdza to wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 14 kwietnia 2000 r. (sygn. akt I SA/Wr 1798/99), w którym Sąd wskazał, że „opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego - przez wadliwą ich wykładnię - oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał”.

Niezachowanie terminu prekluzyjnego („najpóźniej w październiku”) powoduje, że podjęta czynność jest dotknięta istotną wadą prawną – została podjęta bez upoważnienia ustawowego, ponieważ termin do podjęcia uchwały minął. Uchwała zatem bezpośrednio i w sposób istotny narusza treść art. 163 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

W wyroku z 29 lipca 2005 r., sygn. IV SA/Wa 995/05, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie podkreślił, że przedmiotem kontroli sądu administracyjnego jest legalność aktu, co oznacza konieczność zbadania, czy akt ten, biorąc pod uwagę jego treść, może zostać pozostawiony w obrocie prawnym. Zasada ta obowiązuje również organ nadzoru. Powyżej zostało wykazane naruszenie, obligujące organ nadzoru do podjęcia czynności przewidzianych prawem.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że uchwała Nr LXXVI/409/2023 Rady Miasta Pionki z dnia 3 listopada 2023 r. w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Radomiu na kadencję w latach 2024-2027 została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, co czyni koniecznym wyeliminowanie jej z obrotu prawnego poprzez stwierdzenie nieważności w drodze rozstrzygnięcia nadzorczego.

Gminie, w świetle art. 98 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały w całości, z mocy prawa, z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Tobiasz Bocheński

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/